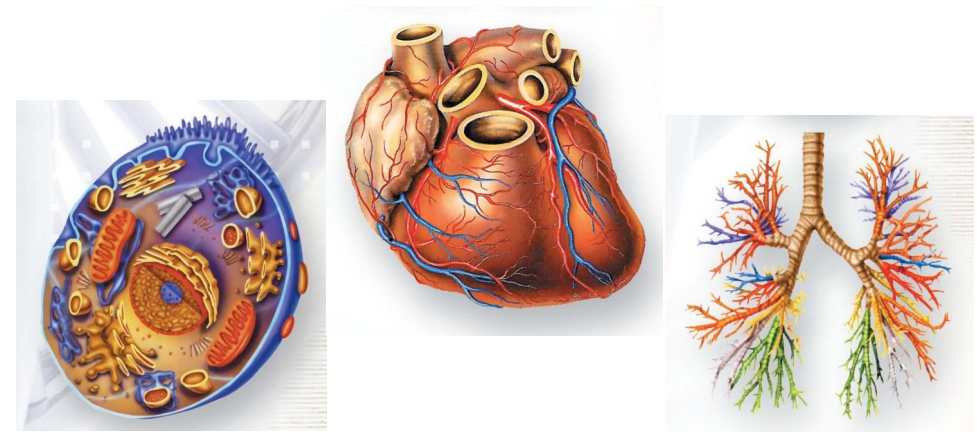

**Методичний кабінет відділу освіти
Городоцької райдержадміністрації**

**Завдання
для перевірки навчальних досягнень учнів
з біології**

**Тематичне оцінювання
9 клас
(навчально – методичний посібник)**

Автор: А.Д. Гаврищук, вчитель біології, вчитель вищої категорії, вчитель – методист Городоцької гімназії.

Рецензенти: Малькут Г.А. – методист РМК

Технічний редактор — Коваленко О.В.

Посібник містить тестові завдання, упорядковані згідно з чинною програмою з біології для 9 класу 12 річної школи.

Тестові роботи складаються з двох варіантів.

Мета посібника – допомогти вчителю перевірити рівень знань учнів.

Для тематичного контролю запропоновані завдання для оцінювання навчальних досягнень учнів I – IV рівнів складності, які допоможуть розвинути навички роботи з тестами, і тим самим сприятимуть добрій підготовці учнів.

Даний посібник призначено для вчителів біології та учнів 9 класу

10. Меланхолікам притаманні:

а) боязкість; б) енергійність; в) замкненість; г) рішучість.

11. Допишіть речення:

Згідно з інформаційною теорією емоцій емоції виникають тоді, коли –

12. Дати визначення:

Обдарованість – це...

III рівень.

13. Зазначте правильну послідовність стадій дії наркотиків:

а) стадія пригнічення; б) стадія психофізіологічної залежності; в) стадія збудження нервових клітин.

14. Установіть відповідність між типом нервової системи та її проявом:

А) Флегматичний	1. нестримність, енергійність, необачність;
Б) Сангвінічний	2. стриманість, енергійність, допитливість;
В) Меланхолічний	3. замкненість, чутливість, нерішучість;
Г) Холеричний	4. постійність, енергійність, наполегливість.

15. Як можна зменшити вплив негативних емоцій на організм?

IV рівень.

16. Чому словесне мислення є підґрунтям прогресивного розвитку людства?

17. Чому девіз «Пізнай самого себе» зберіг своє значення до сьогодні?

Методичні рекомендації до тематичного тестування.

Завдання для тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів об'єднують декілька тем і представлені у двох варіантах.

Їхня мета – виявити рівень засвоєння учнями даного матеріалу та вміння застосовувати набуті знання на практиці.

Вони включають питання чотирьох рівнів складності.

Завдання першого рівня складності складаються з шести запитань з однією правильною відповіддю. Кожне запитання оцінюється 0 – 0,5 бала, залежно від того, правильна відповідь чи ні.

Другий рівень включає шість завдань з кількома правильними відповідями. Ці завдання потребують більш глибоких знань і логічного мислення. Кожне питання оцінюється 0 – 0,5 балів.

Третій рівень – три запитання серед них є завдання на встановлення відповідностей, завдання на розташування варіантів дій у правильній послідовності та завдання на встановлення причинно-наслідкових зв'язків даного матеріалу.

Четвертий рівень – творчий, включає два запитання з вільною відповіддю, яке оцінюється 0 – 3 балами, по 1,5 бала кожне.

Цей рівень потребує логічного узагальнення матеріалу, вміння вирішувати проблемне завдання.

Таблиця оцінювання

Рівень складності	Кількість запитань	Кількість балів
I	6	3
II	6	3
III	3	3
IV	2	3

ТЕМА 1. Організм людини як біологічна система.

Тематичне оцінювання №1

Варіант 1

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. До давніх людей належать:
а) кроманьйонці; б) неандертальці.
2. До соціальних рушійних сил антропогенезу належить:
а) мислення; б) боротьба за існування.
3. Людина розумна належить до родини:
а) людина; б) гомініди.
4. Кожна клітина ззовні вкрита:
а) цитоплазмою; б) цитоплазматичною мембраною.
5. Наука про будову та функції клітин – це:
а) гістологія; б) ембріологія; в) цитологія.
6. Серце – орган, що є основним для системи:
а) видільної; б) кровоносної; в) дихальної.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. До травної системи входять:
а) шлунок; б) селезінка; в) легені; г) кишечник.
8. До сполучної тканини належить:
а) жир; б) м'язи; в) кістка.
9. Ендоплазматична сітка виконує функцію:
а) синтезуючу; б) енергетичну; в) транспорту; г) бар'єрну.
10. Виберіть органічні речовини:
а) білки; б) вода; в) мінеральні солі; г) вуглеводи.

11. Допишіть речення:

М'язова і нервова тканина мають спільну властивість –

ТЕМА 13. Мислення і свідомість.

Тематичне оцінювання № 13

Варіант II

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Слухові центри розташовані в півкулі головного мозку:
а) правій; б) лівій; в) лівій і правій.
2. Настрій - це:
а) емоційна реакція; б) емоційний стан; в) емоційні почуття.
3. Наркоманія - це:
а) навичка; б) звичка.
4. Розумове поєднання предметів і явищ за їхніми загальними і суттєвими ознаками називають:
а) порівнянням; б) узагальненням.
5. Люди, у яких переважають негативні емоції - це:
а) сангвініки; б) меланхоліки.
6. Бурхливі емоційні прояви характеру:
а) концентрують увагу і волю; б) знижують нервову напруженість;
в) підвищують нервову напруженість.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. Свідомість може розвиватись:
а) за межами суспільних стосунків між людьми; б) лише у суспільстві; в) сама по собі; г) під впливом інших людей.
8. Мова з мисленням зв'язана так:
а) мова є основою мислення; б) мова є словесним вираженням думки; в) мова незалежна від мислення; г) тісно взаємопов'язані.
9. У лівій півкулі знаходяться центри:
а) мови; б) орієнтація в просторі; в) слух справа; г) слух зліва.

10. Для людини характерні такі види пам'яті:
а) короткочасна; б) емоційна; в) довготривала; г) образна.

11. Допишіть речення:

До властивостей пам'яті належать –

12. Дати визначення:

Пам'ять – це...

III рівень.

13. Установіть, в якій послідовності відбувається накопичення знань, минулого досвіду:

- а) збереження; б) власне пригадування, спогад; в) запам'ятовування; г) сприйняття інформації.

14. Установіть відповідність між видом пам'яті та її проявом:

А) Моторна	1. зорова, слухова;
Б) Емоційна	2. специфічно людська;
В) Образна	3. пам'ять - навичка ;
Г) Словесно - логічна	4. пам'ять «почуттів».

15. Що таке навички. Чим вони відрізняються від рефлексу?

IV рівень.

16. У чому причини порушень сну і як їм запобігти?

17. Порівняйте умовне і безумовне гальмування. Зробіть висновок на підставі порівняння.

12. Дати визначення:

Орган – це -

III рівень.

13. Установіть правильну послідовність руху повітря по дихальній системі:

- а) бронхи; б) трахея; в) гортань; г) носова порожнина.

14. Установіть відповідність між системою органів і її функцією в організмі:

А) Видільна	1. впливає на роботу окремих органів і всього організму
Б) Травна	2. забезпечує організм поживними речовинами та енергією;
В) Ендокринна	3. виводить з організму кінцеві продукти обміну;
Г) Статева	4. забезпечує існування організмів.

15. Вкажіть ознаки подібності людини та людиноподібної мавпи.

IV рівень.

16. Аргументовано доведіть, що організм людини – це саморегулююча біологічна система.

17. Чому виготовлення знарядь праці виявилось одним з провідних факторів в історії розвитку людини?.

ТЕМА 1. Організм людини як біологічна система.

Тематичне оцінювання №1

Варіант II

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. До біологічних рушійних сил антропогенезу належить:
а) мінливість; б) мова.
2. Назвіть чинник, що сприяє здоров'ю людини:
а) соціальне благополуччя; б) вживання наркотиків.
3. Назвіть чинник, що негативно впливає на здоров'я людини:
а) неправильне харчування; б) фізична культура.
4. Наука про спадковість і мінливість - це:
а) генетика; б) валеологія; в) ембріологія.
5. Легені – органи, що є частиною системи:
а) дихальної; б) кровоносної; в) травної.
6. Групи клітин і міжклітинної речовини, що мають подібну будову та походження і виконують спільні функції - це:
а) орган; б) система органів; в) тканина.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. Подібність тваринної клітини з рослинною полягає у наявності:
а) хлоропластів; б) вакуоль; в) ядра; г) цитоплазми.
8. Міжклітинна речовина розвинена у тканині:
а) нервовій; б) епітеліальній; в) нервовій; г) м'язовій.
9. Значну частину клітини становить вода, яка виконує функцію:
а) енергетичну; б) інформаційну; в) розчинника; г) транспорту.

ТЕМА 12. Формування поведінки і психіки людини.

Тематичне оцінювання № 12

Варіант II

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Безумовні рефлекси є:
а) видовими ; б) індивідуальними.
2. Сновидіння виникають у період:
а) швидкохвильового сну; б) повільнохвильового сну.
3. Закріплення в пам'яті певних знань - це:
а) відтворення; б) запам'ятовування.
4. Припинення або послаблення певних реакцій організму - це:
а) гальмування; б) збудження.
5. Дуги безумовних рефлексів проходять через:
а) спинний мозок; б) спинний мозок і стовбур головного мозку; в) спинний мозок і кору головного мозку.
6. Пристосувати свою поведінку відповідно до змін навколишнього середовища людини дають змогу рефлекси:
а) безумовні; б) умовні; в) безумовні та умовні.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. Безумовні рефлекси:
а) тимчасові; б) постійні; в) видові; г) індивідуальні.
8. За рефлекторною відповіддю умовні рефлекси поділяються на:
а) натуральні; б) штучні; в) вегетативні; г) соматорухові.
9. За періодом ритмічних змін біологічні ритми бувають:
а) добові; б) клітинні; в) сезонні; г) організмові.

IV рівень.

16. Доведіть, що сон - це пристосування організму, яке захищає мозок людини від перевтоми.

17. Як довести, що інстинкт – це система безумовних рефлексів.

10. До дихальної системи входять:
а) трахея; б) стравохід; в) легені; г) глотка.

11. Допишіть речення:

Кровоносна система складається з –

12. Дати визначення:

Тканина – це...

III рівень.

13. Поставте у правильній послідовності поняття, що відображають організм як єдину систему:

а) тканини; б) клітини; в) органи; г) молекули; д) організм; е) системи органів.

14. Установіть відповідність між органелами тваринної клітини та їхніми функціями:

А) Ядро	1. Зберігання й передача спадкової інформації;
Б) Мітохондрії	2. синтез і транспорт вуглеводів та ліпідів;
В) Рибосоми	3. синтез білків;
Г) Джгутики	4. рух клітини;
	5. забезпечення клітини енергією.

15. Які чинники сприяють збереженню здоров'я людини?

IV рівень.

16. Порівняйте серцеву м'язову і нервову тканини, вкажіть ознаки подібності й відмінності в їхній будові та властивостях.

17. Розкрийте суть рушійних сил антропогенезу на різних етапах еволюції.

ТЕМА 2. Опора і рух.
Тематичне оцінювання №2
Варіант I
I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Укажіть назву клітин кісткової тканини:
а) нейрони; б) остеоцити; в) еритроцити; г) лейкоцити.
2. Скоротливий елемент м'язових волокон:
а) гемоглобін; б) осейн; в) актин і міозин; г) вазопресин.
3. До плоских кісток скелета належать:
а) кістки фаланг пальців; б) кістки таза.
4. Діафрагма належить до м'язів:
а) дихальних; б) живота.
5. Рухоме з'єднання кісток - це:
а) шов; б) суглоб.
6. Викривлення хребта вбік називають:
а) лордоз; б) сколіоз.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. До кісток верхньої кінцівки належать кістки:
а) великогомілкова; б) променева; в) плесна; г) зап'ястка.
8. Гнучкості кісткам надають речовини:
а) органічні; б) колаген; в) неорганічні; г) кальцію фосфат.
9. Фізичне тренування сприяє:
а) зростанню сили і маси скелетних м'язів; б) атрофії скелетних м'язів; в) зростанню сили і маси серцевого м'яза; г) атрофії серцевого м'яза.
10. До м'язів спини належать:
а) чотириголовий; б) трапецієподібний; в) двоголовий; г) ромбоподібний.

8. Умовні рефлекси:
а) об'єднуються в системи інстинкту;
б) об'єднуються в системи динамічного стереотипу;
в) виникають на дію умовного подразника;
г) виникають на дію безумовного подразника.
9. У людини є безумовні рефлекси:
а) захисні; б) харчові; в) натуральні; г) штучні.
10. Сон виконує функцію:
а) інформативну; б) обмін речовин; в) відновлювальну; г) забезпечує гомеостаз.
- 11. Допишіть речення:**
Безумовні рефлекси забезпечують –
- 12. Дати визначення:**
Біологічні ритми – це...

III рівень.

- 13. Зазначте правильну послідовність виникнення внутрішнього гальмування:**
а) світло як умовний подразник;
б) їжа як безумовний подразник відчуття;
в) розрив тимчасових зв'язків;
г) припинення реакції організму на світло лампочки як умовного подразника.
- 14. Установіть відповідність між різноманітністю безумовних рефлексів та їх прикладами:**

А) Захисні	1. ковтання, жування;
Б) Харчові	2. повертання голови на голосний крик;
В) Статеві	3. кашель, чих ;
Г) Орієнтувальні	4. статевий потяг до протилежної статі.

15. Як можна розгальмувати умовний рефлекс?

ТЕМА 12. Формування поведінки і психіки людини.

Тематичне оцінювання № 12

Варіант I

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Інстинкт – це сукупність:
 - а) безумовних і умовних рефлексів ; б) безумовних рефлексів; в) навичок.
2. Умовні рефлекси утворюються:
 - а) з моменту народження; б) у процесі розвитку виду; в) у процесі індивідуального розвитку.
3. Пам'ять почуттів – це пам'ять:
 - а) образна; б) змістова; в) емоційна; г) моторна.
4. Під час сну головний мозок:
 - А) може активно функціонувати в певні періоди сну;
 - б) слабо реагувати на зовнішні подразники;
 - в) реагує лише на дуже сильні подразники.
5. Вчення про вищу нервову діяльність розробив:
 - а) Рене Декарт; б) І.П. Павлов; в) І.М. Сеченов.
6. Найпершим у новонародженої дитини з'являється рефлекс:
 - а) смоктальний; б) дихальний; в) захисний.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильними відповідями.

7. Для людини характерні такі типи пам'яті:
 - а) моторна; б) сенсорна; в) словесно-логічна; г) довготривала.

11. Допишіть речення:

Скелет верхніх кінцівок складається з відділів: –

12. Дати визначення:

Перелом – це...

III рівень.

13. Установіть правильну послідовність розташування кісток вільної верхньої кінцівки:

- а) зап'ясток; б) плечова кістка; в) променева кістка; г) п'ясток; д) ліктьова.

14. Установіть відповідність між назвами кісток та місцем їхнього розташування:

А) Лопатка	1. пояс верхніх кінцівок;
Б) Кістки ступні	2. вільна верхня кінцівка;
В) Плечова кістка	3. пояс нижніх кінцівок;
Г) Сіднича кістка	4. вільна нижня кінцівка;

15. Які речовини надають кістці гнучкості і як це можна довести?

IV рівень.

16. Яких змін зазнав скелет руки людини в процесі еволюції?

17. Чим зумовлена узгоджена діяльність м'язів в організмі людини?

ТЕМА 2. Опора і рух.
Тематичне оцінювання №2
Варіант II
I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

- Гомілка складається з:
а) стегнової кістки; б) великогомілкової кістки.
- Ушкодження зв'язок, що з'єднують суглоби, - це:
а) розтягнення; б) перелом.
- Кістки черепа між собою з'єднані:
а) рухомо; б) нерухомо.
- Навколо очей розташовані м'язи:
а) колові; б) короткі; в) широкі.
- Лопатки належать до кісток:
а) плоских; б) довгих; в) трубчастих.
- Хребет людини в нормі функціонально має кількість вигинів:
а) два; б) три; в) чотири.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

- У скелеті дорослої людини червоний кістковий мозок міститься у:
а) головках трубчастих кісток; б) у хребцях; в) окісті.
- До кісток нижньої кінцівки належать кістки:
а) зап'ясток; б) стегнова; в) плесно; г) променева.
- До м'язів нижніх кінцівок належать:
а) трапецієподібний; б) кравецький; в) дельтоподібний; г) чотириголовий.
- З перелічених кісток до плескатих належать:
а) променева; б) лопатка; в) фаланги пальців; г) таз.

- сітківка ока утворена світлочутливими клітинами:
а) паличками; б) пігментами; в) колбочками.

11. Допишіть речення:

Згідно з стереохімічною теорією запахів –

12. Дати визначення:

Аналізатор – це...

III рівень.

13. Установіть правильну послідовність прямування звукових коливань через структури слухової сенсорної системи:

- а) слухові рецептори, розташовані в завитці; б) рідина, що заповнює внутрішнє вухо; в) слухові кісточки; г) барабанна перетинка.

14. Установіть відповідність між структурами й функціями, які вони виконують:

А) Зіниця	1. сприяє вирівнюванню тиску повітря по обидва боки;
Б) Кришталик	2. оберігає око від ушкоджень і пилу;
В) Євстахієва труба	3. заломлює світлові промені, які сприймає око і фокусує їх на сітківці;
Г) Вушна раковина	4. спрямовує звукові коливання у зовнішній слуховий прохід.

- Чому у сутінках ми не розрізняємо колір предметів?

IV рівень.

- Перелічіть основні причини, які можуть погіршити здатність сприймати звуки.

- Яким чином ми сприймаємо різні смакові подразнення?

**ТЕМА 11. Сприйняття інформації нервовою системою.
Сенсорні системи.**

Тематичне оцінювання № 11

Варіант II

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Смак солодкого розрізняють рецептори язика, розташовані:
 - а) на кінчику ; б) на корені; в) по краях; г) на кінчику і по краях.
2. Барабанна перетинка відділяє вухо:
 - а) зовнішнє від навколишнього середовища; б) зовнішнє від середнього; в) середнє від внутрішнього.
3. Місце звідки виходить зоровий нерв, називають:
 - а) жовтою плямою; б) сліпою плямою; в) нервовим вузлом.
4. Зіниця ока міститься в центрі:
 - а) райдужної оболонки; б) рогівки; в) кришталика.
5. Відведення поту з чола забезпечують:
 - а) повіки; б) брови; в) вії.
6. Отит – це запалення вуха:
 - а) внутрішнього; б) середнього.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильними відповідями.

7. У середньому вусі містяться:
 - а) молоточок; б) завитка; в) коваделко; г) стремінце; д) півколові канали.
8. Вкажіть оболонки ока:
 - а) судинна; б) райдужка; в) сітківка; г) білкова; д) зіниця.
9. Кришталик:
 - а) заломлює промені; б) живить око; в) бере участь у акомодатції.

11. Допишіть речення:

Розрізняють типи з'єднання кісток: –

12. Дати визначення:

Плоскостопість – це...

III рівень.

13. Установіть правильну послідовність розташування кісток вільної нижньої кінцівки:

а) плесно; б) передплесно; в) велика і мала гомілкові кістки; г) стегнова кістка.

14. Установіть відповідність між відділом скелета і кісткою, яка входить до складу цього відділу:

А) Череп	1. ключиці;
Б) Скелет поясу верхніх кінцівок	2. променева кістка;
В) Хребет	3. скронева кістка;
Г) Скелет вільних верхніх кінцівок	4. хребці.

15. Яке значення для здоров'я має рухова активність?

IV рівень.

16. Доведіть, що кістка – живий орган.

17. Чим відрізняється будова скелета людини і тварин?

ТЕМА 3. Кров і лімфа.
Тематичне оцінювання №3
Варіант I
I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

- Еритроцити людини мають форму:
 - дрібних круглих клітин;
 - двовгнутих дисків.
- Збільшення лейкоцитів понад фізіологічну норму називають:
 - гемофілією;
 - лейкоцитозом.
- До внутрішнього середовища організму належать:
 - сеча;
 - слина;
 - лімфа;
 - харчові маси.
- У зсіданні крові беруть участь:
 - еритроцити;
 - лімфоцити;
 - остеоцити;
 - тромбоцити.
- До якого виду імунітету належить фагоцитоз:
 - клітинного;
 - гуморального.
- Активний імунітет виробляється за допомогою:
 - вакцин;
 - сироваток.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

- Людам, які мають другу групу крові, можна переливати кров групи:
 - I;
 - III;
 - IV;
 - II.
- Для зрілих еритроцитів характерним є:
 - здатність до фагоцитозу;
 - мають ядро;
 - не мають ядра;
 - живуть 3-4 місяці;
 - мають форму диска.
- Лімфатична система виконує функції:
 - переносить гази;
 - кровотворення;
 - знешкоджує мікроорганізми, токсини;
 - виводить з тканин зайву міжклітинну рідину;
 - всмоктує жири з кишечника.

а) астигматизм; б) отит; в) косоокість; г) фарингіт.

10. Проміжний мозок відповідає за:

- біль;
- координацію рухів;
- вегетативні реакції організму;
- тонус м'язів.

11. Допишіть речення:

Аналізатор складається із слідуєчих ланок –

12. Дати визначення:

Акомодація – це...

III рівень.

13. Установіть правильну послідовність спрямування світла через структури ока:

- сітківка;
- склоподібне тіло;
- кришталик;
- рогівка.

14. Установіть відповідність між структурами й функціями, які вони виконують:

А) Сітківка	1. передає коливання в середнє вухо до слухових кісточок;
Б) Віі	2. підтримує форму очного яблука;
В) Склоподібне тіло	3. захищає очі від пилу, снігу, дощу;
Г) Барабанна перетинка	4. сприймає світлові подразнення за допомогою фоторецепторів.

15. Яку роль відіграють органи чуттів у пізнанні навколишнього світу?

IV рівень.

16. Перелічіть основні причини, за яких можна втратити зір.

17. Чому ми відчуваємо біль і яке це має значення для організму?

**ТЕМА 11. Сприйняття інформації нервовою системою.
Сенсорні системи.**

Тематичне оцінювання № 11

Варіант I

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Фоторецептори ока містяться в:
а) рогівці ; б) сітківці.
2. Якщо промені від предметів фокусуються перед сітківкою, таке порушення зору називають:
а) далекозорістю; б) короткозорістю.
3. Кислий смак їжі сприймають рецептори, що розташовані:
а) на кінчику язика; б) по краях язика.
4. Рецептори шкіри, що сприймають дотик, називають:
а) хеморецепторами; б) механорецепторами.
5. Зазначте частку кори головного мозку де розташована зорова зона:
а) лобна; б) потилична; в) тім'яна; г) скронева.
6. Спереду білкова оболонка (склера) переходить у:
а) рогівку; б) зіницю; в) кришталик.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. До зовнішнього вуха належать:
а) вушна раковина; б) овальне вікно; в) барабанна перетинка; г) молоточок.
8. Заломлюють світло:
а) райдужка; б) кришталик; в) зіниця; г) склисте тіло.
9. До захворювань зору належать:

10. Ядро відсутнє у:
а) лейкоцитах; б) еритроцитах; в) тромбоцитах.

11. Допишіть речення:

Активний штучний імунітет виробляється внаслідок –

12. Дати визначення:

Аглотинація – це...

III рівень.

13. Визначте послідовність подій при зсіданні крові:

- а) фібрин; б) тромбоцити; в) фібриноген; г) тромбопластин; д) тромбін; е) протромбін.

14. Установіть відповідність між компонентом крові та його характеристикою:

А) Плазма	1. транспортує кисень;
Б) Еритроцит	2. транспортує поживні речовини;
В) Лейкоцит	3. утворюється в гіпофізі;
Г) Тромбоцит	4. знищує чужорідні клітини;
	5. забезпечує зсідання крові.

15. Що таке анемія і які її причини?

IV рівень.

16. Як будова еритроцитів пов'язана з їх функціями?

17. Як екологічні чинники впливають на імунну систему людини?

ТЕМА 3. Кров і лімфа.
Тематичне оцінювання №3
Варіант II
I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. До органів імунної системи належать:
а) підшлункова залоза; б) вилочкова залоза (тимус); в) слинні залози; г) потові залози.
2. Укажіть, де утворюються еритроцити:
а) безпосередньо в крові; б) у червоному мозку; в) печінці; г) селезінці.
3. Людину, що віддає частину крові, інші тканини, або орган, називають:
а) донором; б) реципієнтом; в) пацієнтом.
4. Сполука гемоглобіну з киснем називається:
а) карбгемоглобін; б) карбоксигемоглобін; в) оксигемоглобін.
5. Білки А і Б еритроцитів це:
а) аглютиніни; б) аглютиногени.
6. Еритроцити здійснюють функцію:
а) захисну; б) транспортну; в) участь у зсіданні крові.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. Для лейкоцитів характерним є:
а) здатні до амебоїдного руху; б) містять гемоглобін; в) мають ядро; г) окремі види здатні продукувати антитіла; д) живуть від 2-200 діб.
8. Людям, які мають IV групу крові можна переливати кров групи:
а) I; б) IV; в) будь-якої.

9. До захворювань зору належать:
а) астигматизм; б) отит; в) косоокість; г) фарингіт.
10. Проміжний мозок відповідає за:
а) біль; б) координацію рухів; в) вегетативні реакції організму; г) тонус м'язів.

11. Допишіть речення:

Аналізатор складається із слідуєчих ланок –

12. Дати визначення:

Акомодація – це...

III рівень.

13. Установіть правильну послідовність спрямування світла через структури ока:

а) сітківка; б) склоподібне тіло; в) кришталік; г) рогівка.

14. Установіть відповідність між структурами й функціями, які вони виконують:

А) Сітківка	1. передає коливання в середнє вухо до слухових кісточок;
Б) Віі	2. підтримує форму очного яблука;
В) Склоподібне тіло	3. захищає очі від пилу, снігу, дощу;
Г) Барабанна перетинка	4. сприймає світлові подразнення за допомогою фоторецепторів.

15. Яку роль відіграють органи чуттів у пізнанні навколишнього світу?

IV рівень.

16. Перелічіть основні причини, за яких можна втратити зір.
17. Чому ми відчуваємо біль і яке це має значення для організму?

**ТЕМА 11. Сприйняття інформації нервовою системою.
Сенсорні системи.**

Тематичне оцінювання № 11

Варіант I

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Фоторецептори ока містяться в:
 - а) рогівці ; б) сітківці.
2. Якщо промені від предметів фокусуються перед сітківкою, таке порушення зору називають:
 - а) далекозорістю; б) короткозорістю.
3. Кислий смак їжі сприймають рецептори, що розташовані:
 - а) на кінчику язика; б) по краях язика.
4. Рецептори шкіри, що сприймають дотик, називають:
 - а) хеморецепторами; б) механорецепторами.
5. Зазначте частку кори головного мозку де розташована зорова зона:
 - а) лобна; б) потилична; в) тім'яна; г) скронева.
6. Спереду білкова оболонка (склера) переходить у:
 - а) рогівку; б) зіницю; в) кришталик.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. До зовнішнього вуха належать:
 - а) вушна раковина; б) овальне вікно; в) барабанна перетинка; г) молоточок.
8. Заломлюють світло:
 - а) райдужка; б) кришталик; в) зіниця; г) склисте тіло.

9. Місце утворення лейкоцитів:
 - а) червоний кістковий мозок; б) лімфатичні вузли; в) жовтий кістковий мозок.

10. До складу плазми крові входять:

- а) білки; б) вода; в) еритроцити.

11. Допишіть речення:

Плазма крові складається з –

12. Дати визначення:

Імунітет – це...

III рівень.

13. Визначте послідовність подій при незараженні сторонніх бактерій, які потрапили до організму людини:

- а) бактерія; б) всмоктування перетравлених часток бактерій; в) травлення; г) міграція фагоцита в напрямку до бактерії; д) фагоцитоз; е) прилипання бактерії до фагоцита.

14. Установіть відповідність між терміном і його визначенням:

А) Протромбін	1. нерозчинний білок плазми крові;
Б) Фібрин	2. новостворена речовина, продукована тромбоцитами;
В) Тромбін	3. неактивний білок плазми крові;
Г) Тромбопластин	4. Новоутворений активний білок плазми крові;

15. Який з видів штучного імунітету триваліший і чому?

IV рівень.

16. У чому проявляється взаємозв'язок між кров'ю, тканинною рідиною і лімфою?

17. Як будова еритроцитів пов'язана з їхніми функціями?

ТЕМА 4. Кровообіг і лімфообіг.**Тематичне оцінювання №4****Варіант I****I рівень.****Тестові завдання з однією правильною відповіддю.**

1. Мале коло кровообігу закінчується у передсерді:
 - а) лівому; б) правому.
2. Верхня порожниста вена впадає в передсердя:
 - а) ліве; б) праве.
3. На межі легеневої артерії та правого шлуночка розташований клапан:
 - а) двостулковий; б) тристулковий; в) півмісяцевий.
4. Найповільніше тече кров в:
 - а) артеріях; б) венах; в) капілярах.
5. Діастола передсердь і шлуночків у серцевому циклі в стані спокою триває:
 - а) 0,4с; б) 0,5с; в) 0,8с.
6. Середній шар стінки серця утворений:
 - а) ендокардом; б) міокардом; в) епікардом.

II рівень.**Тестові завдання з кількома правильними відповідями.**

7. Півмісяцеві клапани розташовані:
 - а) між правим передсердям і правим шлуночком;
 - б) біля виходу аорти зі шлуночка;
 - в) між лівим передсердям і лівим шлуночком;
 - г) біля виходу легеневих артерій зі шлуночка.
8. Лімфатична система виконує функції:
 - а) переносить гази;
 - б) кровотворення;
 - в) знешкоджує мікроорганізми, токсини;
 - г) виводить з тканини зайву міжклітинну рідину;
 - д) всмоктує жири в кишечнику.

9. Парасимпатична нервова система:

- а) гальмує перистальтику кишечника; б) стимулює перистальтику кишечника; в) звужує зіниці; г) розширює зіниці.

10. Проміжний мозок відповідає за:

- а) біль; б) координацію рухів; в) вегетативні реакції організму; г) тонус м'язів.

11. Допишіть речення:

Соматична нервова система регулює –

12. Дати визначення:

Синапс – це...

III рівень.**13. Установіть послідовність руху нервового імпульсу по симпатичній нервовій системі:**

- а) нервовий симпатичний вузол; б) грудний відділ спинного мозку; в) передвузлові волокна; г) серце; д) післявузлові нервові волокна.

14. Установіть відповідність між відділом головного мозку та центром рефлексів, який у ньому розташований:

А) Довгастий мозок	1. координація рухів;
Б) Мозочок	2. захисний рефлекс - кашель;
В) Середній мозок	3. центр больової чутливості;
Г) Проміжний мозок	4. тонус м'язів.

15. Які фактори впливають на роботу головного мозку.

IV рівень.

16. Розкрийте спільні ознаки в будові спинного і головного мозку.

17. Яке значення нервової регуляції в підтриманні гомеостазу в організмі людини? Відповідь обгрунтуйте.

ТЕМА 10. Нервова регуляція функцій організму.**Тематичне оцінювання № 10****Варіант II****I рівень.****Тестові завдання з однією правильною відповіддю.**

1. Спинний мозок продовжується у:
 - а) проміжний мозок ; б) довгастий мозок.
2. За регуляцією координації рухів людини відповідає:
 - а) проміжний мозок; б) мозочок.
3. Кору великого мозку утворює:
 - а) сіра речовина; б) біла речовина.
4. Від спинного мозку відходить пар нервів:
 - а) 31; б) 25; в) 34.
5. Вплив симпатичної нервової системи на діяльність кишечнику:
 - а) послаблює хвилеподібні рухи; б) посилює хвилеподібні рухи; в) не впливає.
6. Слухова зона кори півкуль великого мозку розташована у частці:
 - а) тім'яній; б) скроневій; в) потиличній.

II рівень.**Тестові завдання з кількома правильним відповідями.**

7. Задній мозок утворюють:
 - а) довгастий мозок; б) великий мозок; в) мозочок; г) середній мозок; д) міст.
8. Сіра речовина мозку складається з тіл:
 - а) рухових нейронів; б) чутливих нейронів; в) вставних нейронів.

9. Кровообіг в організмі людини виконує функцію:

- а) транспорт кисню і вуглекислого газу;
- б) перенесення поживних речовин;
- в) утворення тканинної рідини;
- г) захист від мікроорганізмів.

10. Діяльність серцевого м'яза регулюється:

- а) свідомістю;
- б) гормонами;
- в) вегетативною нервовою системою.

11. Допишіть речення:

Судини, по яких кров тече до серця, називають –

12. Дати визначення:

Пульс – це...

III рівень.**13. Зазначте правильну послідовність будови малого кола кровообігу:**

- а) правий шлуночок;
- б) ліве передсердя;
- в) легеневі капіляри;
- г) легеневі артерії;
- д) легені;
- е) легеневі вени.

14. Установіть відповідність між кровоносною судиною та її ознакою:

А) Аорта	1. Транспортує венозну кров до легень;
Б) Порожниста вена	2. транспортує кров з максимальною швидкістю;
В) Легенева вена	3. повертає кров від тканин до серця;
Г) Легенева артерія	4. повертає кров від легень до серця;
	5. транспортує лімфу.

15. Яке значення кровообігу? Чому в організмі рухається в одному напрямку?

IV рівень.

16. Обґрунтуйте, що в основі взаємозв'язку між рідинами внутрішнього середовища лежить явище дифузії.

17. Поясніть факт. У новонародженого цикл кровообігу триває 12 с, у дитини трьох років – 15с, у 14-річного підлітка – 18с, а у людей похилого віку швидкість течії крові зменшується на 1/3?

9. Біла речовина мозку складається з тіл:
а) рухових нейронів; б) чутливих нейронів; в) вставних нейронів.

10. Мозок відповідає за:

а) тонус м'язів; б) больову чутливість; в) координацію рухів; г) гуморальну регуляцію.

11. Допишіть речення:

Автономна нервова система регулює –

12. Дати визначення:

Гіпоталамус – це...

III рівень.

13. Установіть послідовність будови рефлекторної дуги:

а) руховий нейрон; б) чутливий нейрон; в) м'яз; г) нейрон спинномозкового вузла; д) вставний нейрон; е) рецептор.

14. Установіть відповідність між відділом центральної нервової системи та рефлексом, центр якого розташований у цьому відділі:

А) Довгастий мозок	1. координація рухів під час фізичних вправ;
Б) Мозочок	2. виділення слини на смак їжі в ротовій порожнині;
В) Середній мозок	3. повертання голови в бік сильного звуку;
Г) Спинний мозок	4. відсмикування руки від гарячого предмета.

15. Відомо, що тканини головного мозку не містять больових рецепторів. Чому ж тоді болить голова?

IV рівень.

16. Яке значення нервової регуляції в адаптації організму до змін умов навколишнього середовища?

17. Порівняйте відділи автономної нервової системи.

ТЕМА 10. Нервова регуляція функцій організму.

Тематичне оцінювання № 10

Варіант I

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Відцентрові нейрони ще називають:
а) чутливими ; б) руховими.
2. Будь-яку зміну в діяльності організму людини, яка виникла за участю нервової системи у відповідь на подразнення, називають:
а) синапсом; б) рефлексом.
3. До центральної нервової системи належать:
а) спинномозкові нерви; б) спинний мозок.
4. Задні корінці спинного мозку - це:
а) аксони рухових нейронів; б) аксони чутливих нейронів;
в) дендрити рухових нейронів.
5. Сіра речовина у спинному мозку розташована:
а) у центральній частині; б) по краях (навколо білої).
6. Блукаючий нерв за функцією є:
а) змішаним; б) руховим; в) чутливим.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. До стовбура мозку належать:
а) мозочок; б) довгастий мозок; в) міст; г) великий мозок;
д) середній мозок; е) проміжний мозок.
8. Симпатична нервова система:
а) прискорює серцебиття; б) сповільнює серцебиття; в) розширює зіницю ока; г) звужує зіницю ока.

ТЕМА 4. Кровообіг і лімфообіг.

Тематичне оцінювання №4

Варіант II

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Велике коло кровообігу починається з:
а) лівого передсердя; б) лівого шлуночка; в) правого передсердя.
2. На систолу шлуночків у серцевому циклі у стані спокою припадає:
а) 0,2 с; б) 0,4 с в) 0,3 с.
3. Обмін між кров'ю і клітинами відбувається в:
а) капілярах; б) венах; в) артеріях.
4. Артерії – це судини, якими рухається кров:
а) лише артеріальна; б) лише венозна; в) артеріальна і венозна.
5. Найважливішою функцією лімфатичної системи є:
а) імунний захист; б) транспорт кисню і вуглекислого газу;
в) транспорт поживних речовин у кров.
6. На межі аорти та лівого шлуночка розташований клапан:
а) тристулковий; б) двостулковий; в) півмісяцевий.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. Характерними ознаками для артерій є:
а) товсті стінки; б) тонкі стінки; в) високий тиск; г) низький тиск.
8. Велике коло починається і закінчується у:
а) правому передсерді; б) правому шлуночку; в) лівому передсерді; г) лівому шлуночку.
9. Артеріальна кров тече по:
а) аорті; б) легеневій артерії; в) легеневій вені.

10. Стулкові клапани розташовані:

- а) між лівим передсердям і лівим шлуночком; б) біля виходу аорти зі шлуночка; в) між правим передсердям і правим шлуночком; г) біля виходу легеневих артерій зі шлуночка.

11. Допишіть речення:

Серцевий цикл складається з фаз –

12. Дати визначення:

Гіпертонія – це...

III рівень.

13. Зазначте правильну послідовність будови великого кола кровообігу:

- а) праве передсердя; б) аорта; в) нижня порожниста вена; г) клітини тіла; д) верхня порожниста вена; е) лівий шлуночок; ж) капіляри; з) артерії.

14. Установіть відповідність між фазами серцевого циклу і подіями, що відбуваються в них:

А) Систола передсердь;	1. Скорочуються передсердя, шлуночки розслаблені, стулкові клапани відкриті;
Б) Систола шлуночків;	2. скорочуються шлуночки, півмісяцеві клапани і тристулкові залишаються закритими;
В) Діастола.	3. кров вільно надходить із передсердь і вен у порожнину шлуночків, серце розслабляється;
	4. скорочуються передсердя, півмісяцеві клапани і тристулкові залишаються закритими.

10. Критичні періоди розвитку зародка:

- а) вагітність; б) імплантація; в) пологи г) плацентація.

11. Допишіть речення:

До внутрішніх жіночих статевих органів належать: –

12. Дати визначення:

Гаметогенез– це...

III рівень.

13. Визначте послідовність періодів гаметогенезу:

- а) дозрівання; б) формування; в) росту; г) розмноження.

14. Установіть відповідність між органом статевої системи людини та її функцією:

А) Яєчник	1. забезпечує розвиток зародка;
Б) Сім'яник	2. виробляє яйцеклітини;
В) Матка	3. транспортує яйцеклітини;
Г) Маткова труба	4. виробляє сперматозоїди.

15. Вкажіть ознаки яйцеклітини.

IV рівень.

16. Чому вживання алкоголю та наркотиків у період вагітності вважається небезпечним?

17. Складіть опорну схему етапів внутрішньоутробного розвитку людини?

ТЕМА 9. Розмноження та розвиток людини.

Тематичне оцінювання № 9

Варіант II

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Індивідуальний розвиток організму з моменту утворення зиготи до природної смерті називають:
а) гаметогенезом ; б) онтогенезом.
2. Трихомонада є збудником венеричного захворювання:
а) гонореї; б) трихомонозу.
3. Яйцеклітина запліднюється у:
а) яєчниках; б) матці; в) маткових трубах.
4. Процес утворення жіночих статевих клітин називають:
а) сперматогенезом; б) гаметогенезом; в) овогенезом.
5. Процес виходу яйцеклітини з яєчника називають:
а) менструацією; б) овуляцією; в) мутацією.
6. Плацента – це:
а) частина матки; б) частина зародка; в) особливий орган.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. Під час сперматогенезу у період дозрівання утворюються:
а) сперматогонії; б) сперматиди; в) сперматоцити першого порядку; г) сперматоцити другого порядку.
8. У головці сперматозоїда є:
а) мітохондрії; б) акросома; в) ядро.
9. Функції плаценти:
а) утворює гормони; б) забезпечує обмін речовин; в) участь в заплідненні.

15. У чому проявляється взаємозв'язок між кров'ю, лімфою і тканинною рідиною?

IV рівень.

16. Обґрунтуйте висновок: робота серця змінюється зі зміною умов зовнішнього середовища і станом самого організму.
17. Загальна кількість гемоглобіну в крові людини близько 700 г. Максимальна кількість кисню в крові, якщо 1 г гемоглобіну при повному насиченні зв'язує 1,34 мл кисню, дорівнюватиме: а) 1 л; б) 2,1 л; в) 0,9 л.

ТЕМА 5. Дихання.
Тематичне оцінювання №5
Варіант I
I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Вхід до гортані під час ковтання їжі закривається хрящем:
а) щитоподібним; б) надгортанним.
2. У носовій порожнині не відбувається:
а) осушення повітря; б) зігрівання повітря; в) знезараження повітря.
3. Транспорт газів через легеневи пухирець у капіляр відбувається завдяки:
а) дифузії; б) осмосу; в) активному транспорту речовин.
4. Зовні легені вкриті:
а) одношаровим епітелієм; б) двошаровим епітелієм; в) щільною сполучною тканиною.
5. У стані спокою у диханні не беруть участі:
а) діафрагма; б) міжреберні м'язи; в) черевні м'язи.
6. Дихальний центр у людини розташований у:
а) мозочку; б) довгастому мозку.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильними відповідями.

7. До захворювань органів дихання відносяться:
а) грип; б) ботулізм; в) туберкульоз; г) холера.
8. Дихальні рефлекси це:
а) ковтання; б) чхання; в) слиновиділення; г) кашель.
9. Продукти паління спричиняють:
а) з'єднання частини гемоглобіну з чадним газом; б) підвищення еластичності голосових зв'язок; в) зниження еластичності голосових зв'язок.

10. Під час овогонезу у період дозрівання утворюються:
а) овогонії; б) овоцити; в) овоцит першого порядку; г) овоцит другого порядку.

11. Допишіть речення:

До внутрішніх чоловічих статевих органів належать –

12. Дати визначення:

Акселерація – це...

III рівень.

13. Визначте послідовність періодів зародкового розвитку:

- а) бластула; б) зигота; в) гастрולה; г) плід.

14. Установіть відповідність між структурою статевої системи і її функцією:

А) Сім'яний міхурець	1. виділяє лужний секрет;
Б) Фолікул	2. продукує переважно прогестерон;
В) Жовте тіло	3. розвивається яйцеклітина;
Г) Плацента	4. продукує речовини, які впливають на організм матері.

15. Вкажіть ознаки сперматозоїда.

IV рівень.

16. Чим зумовлені відмінності в будові чоловічого і жіночого організмів?

17. Які особливості підліткового періоду?

ТЕМА 9. Розмноження та розвиток людини.**Тематичне оцінювання № 9****Варіант I****I рівень.****Тестові завдання з однією правильною відповіддю.**

1. Чоловічі статеві залози називають:
 - а) яєчками; б) яєчниками.
2. Статеві клітини формуються у статевих:
 - а) залозах; б) органах.
3. Статеві залози належать до залоз:
 - а) внутрішньої секреції; б) змішаної секреції.
4. Жіночі статеві клітини:
 - а) рухомі; б) нерухомі.
5. Процес злиття чоловічої та жіночої статевої клітин називають:
 - а) заплідненням; б) зиготою .
6. Фізіологічний стан організму жінки, пов'язаний із заплідненням яйцеклітини та розвитком зародка і плоду називають:
 - а) вагітністю; б) пологами.

II рівень.**Тестові завдання з кількома правильними відповідями.**

7. До венеричних захворювань належать:
 - а) сифіліс; б) простатит; в) гонорея.
8. До складу яйцеклітини входять:
 - а) ядро; б) акросома; в) фолікулярна оболонка; г) мітохондрії.
9. До безпліддя призводять:
 - а) сифіліс; б) гонорея; в) холецистит; г) трихомоноз.

10. До складу бронхів входять:
 - а) альвеоли; б) бронхіоли; в) плевра.

11. Допишіть речення:

Обмін газів між кров'ю і атмосферним повітрям називається –

12. Дати визначення:

Альвеоли – це...

III рівень.**13. Зазначте правильну послідовність органів повітряноносних шляхів людини:**

- а) носова порожнина; б) гортань; в) носоглотка; г) трахея; д) бронхи; е) глотка.

14. Установіть відповідність між назвою органа дихальної системи і структурами, що їх утворюють:

А) Носова порожнина;	1. має у своїх стінках хрящі;
Б) Трахея;	2. утворена кістками лицевої частини і низкою хрящів;
В) Бронхи	3. складається з альвеол;
Г) Легені	4. стінки мають хрящові півкільця.

15. Як тютюновий дим впливає на легені?

IV рівень.

16. Поясніть, який існує взаємозв'язок в організмі людини між кровоносною системою і органами дихання?

17. Чим легеневе дихання відрізняється від тканинного?

ТЕМА 5. Дихання.
Тематичне оцінювання №5
Варіант II
I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Життєва ємність легенів у курців зазвичай:
 - а) не змінюється; б) збільшується; в) зменшується.
2. Трахея щодо стравоходу розташовується у грудній порожнині:
 - а) ззаду; б) ліворуч; в) спереду.
3. Легеневий газообмін відбувається в легеневих:
 - а) артеріях; б) венах; в) капілярах.
4. У носовій порожнині відбувається:
 - а) зігрівання повітря; б) дихання.
5. Гортань – це орган:
 - а) утворення голосу звукової мови; б) слуху.
6. У великому колі кровообігу газообмін відбувається у капілярах:
 - а) легенів; б) епідермісу; в) тіла.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. Кисень з альвеол у капіляри проникає завдяки:
 - а) різниці концентрації; б) різниці тиску; в) вільному простору.
8. Оксигемоглобін від легенів до клітин тіла рухається:
 - а) по судинах малого кола кровообігу;
 - б) по судинах великого кола кровообігу;
 - в) минаючи серце;
 - г) через серце.

бронзова хвороба.

10. Гормони впливають на:

- а) ріст; б) травлення; в) дихання; г) обмін речовин та енергії.

11. Допишіть речення:

Від гормонів щитовидної залози залежить –

12. Дати визначення:

Гормони – це...

III рівень.

13. Розташуйте ендокринні залози організму людини, починаючи з розміщеної найвище:

- а) надниркові; б) гіпофіз; в) статеві; г) виличкова.

14. Установіть відповідність між гормонами та функціями:

А) Паратгормон

1. підвищує рівень цукру в крові;

Б) Глюкагон

2. впливає на рівень фосфору і кальцію;

В) Вазопресин

3. відповідає за вторинні статеві ознаки чоловіка;

Г) Тестостерон

4. Підвищує артеріальний тиск.

15. За участі яких залоз і гормонів регулюється концентрація глюкози в крові?

IV рівень.

16. Поясніть, чому гіпофіз називають «диригентом оркестру залоз внутрішньої секреції?»

17. Аргументовано доведіть інтеграцію нервової та гуморальної регуляції в організмі людини.

**ТЕМА 8. Ендокринна регуляція функцій організму.
Тематичне оцінювання № 8**

**Варіант II
I рівень.**

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

- Секрет залоз внутрішньої секреції безпосередньо виділяється у:
 - порожнину тіла;
 - кровоносні судини;
 - органи мішені.
- Норадреналін – це гормон залози:
 - щитоподібної;
 - гіпофіза;
 - надниркових.
- Нестача гормону росту спричинює:
 - гігантизм;
 - карликовість;
 - акромегалію.
- Вищим нервовим центром регуляції ендокринних функцій є:
 - таламус;
 - гіпоталамус;
 - наднирники;
 - щитоподібна залоза.
- До залоз змішаної секреції належать:
 - гіпофіз;
 - наднирники;
 - підшлункова залоза;
 - епіфіз.
- Гормон росту виробляє залоза внутрішньої секреції:
 - епіфіз;
 - гіпофіз.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

- Ендокринні залози наднирники виробляють гормони:
 - мелатонін;
 - адреналін;
 - кортизол;
 - тимозин.
- Паратгормон регулює в організмі рівень:
 - кальцію;
 - магнію;
 - натрію;
 - фосфору.
- Хворобами щитоподібної залози є:
 - цукровий діабет;
 - базедова хвороба;
 - кретинізм;
 - г)

- Трахея виконує функцію:
 - провідну;
 - звукоутворюючу;
 - захисну.
- Під час вдиху:
 - м'язи скорочуються;
 - м'язи розслабляються;
 - ребра піднімаються;
 - ребра опускаються.

11. Допишіть речення:

Гуморальна регуляція дихальних рухів залежить від –

12. Дати визначення:

Життєва ємність легень – це...

III рівень.

13. Визначте послідовність проведення штучного дихання «з рота в рот»:

- закинути голову потерпілого назад;
- затиснути ніздрі потерпілого і вдихнути через серветку повітря у дихальні шляхи потерпілого (12-20 разів на хвилину);
- очистити ротову порожнину;
- зробити глибокий вдих;
- повітря пасивно виходить з легенів.

14. Установіть відповідність між наведеними прикладами структур та їхніми функціями:

А) Гортань	1. повітропровідна й голосотвірна функції;
Б) Трахея;	2. здійснення газообміну: насичення крові киснем і виведення вуглекислого газу;
В) Легені	3. проведення повітря в бронхи;
Г) Носова порожнина	4. зігрівання та очищення повітря.

15. Захисний апарат війчастого епітелію, який вистеляє поверхню носової порожнини, має безліч війок. Яке їх призначення?

IV рівень.

16. Назвіть основні органи дихання. Який з них виконує подвійну функцію?

17. «Життя – це горіння» Ця фраза належить французькому вченому А.Лавуазьє. Поясніть, яким чином ці слова стосуються процесу дихання.

а) естродіол; б) інсулін; в) глюкагон; г) окситоцин.

11. Допишіть речення:

Від гормонів підшлункової залози залежить –

12. Дати визначення:

Гуморальна регуляція – це...

III рівень.

13. Розташуйте ендокринні залози організму людини, починаючи з розміщеної найвище:

а) підшлункова; б) щитоподібна; в) надниркові; г) статеві.

14. Установіть відповідність між гормонами та функціями:

А) Інсулін	1. забезпечує ріст організму;
Б) Соматотропін	2. прискорює обмін речовин;
В) Тироксин	3. терміново мобілізує ресурси організму;
Г) Адреналін	4. зменшує рівень цукру у крові.

15. Чому гормони називають регуляторами функцій організму?

IV рівень.

16. В чому проявляється відмінність гуморальної регуляції функцій органів людини від нервової?

17. Яке значення залоз внутрішньої секреції в адаптації організму до дії стресових чинників?

**ТЕМА 8. Ендокринна регуляція функцій організму.
Тематичне оцінювання № 8**

**Варіант I
I рівень.**

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Залоза, що виробляє тироксин, називається:
а) тимус; б) гіпоталамус; в) наднирники; г) щитовидна залоза.
2. До залоз змішаної секреції належить:
а) щитоподібна залоза; б) наднирники; в) статеві залози; г) епіфіз.
3. Ендокринні залози виробляють:
а) ферменти; б) гормони; в) вітаміни; г) мікроелементи.
4. До залоз внутрішньої секреції належить залоза:
а) статеві; б) слинні; в) щитоподібна.
5. Секрет залоз зовнішньої секреції безпосередньо виділяється у:
а) порожнину тіла; б) кровоносні судини; в) органи мішені.
6. Нестача гормону інсуліну спричинює:
а) бронзову хворобу; б) цукровий діабет; в) мікседему.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. До залоз внутрішньої секреції належать:
а) статеві; б) гіпофіз; в) щитоподібна; г) слинні.
8. Жіночі статеві гормони - це:
а) тестостерон; б) естрадіол; в) прогестерон.
9. Ендокринна залоза гіпофіз виробляє гормони:
а) тимозин; б) вазопресин; в) соматотропін; г) глюкагон.
10. Підшлункова залоза виробляє гормони:

**ТЕМА 6. Харчування і травлення.
Тематичне оцінювання № 6**

**Варіант I
I рівень.**

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. У ротовій порожнині розщеплюються:
а) білки; б) вуглеводи.
2. Фермент шлункового соку пепсин розщеплює:
а) жири; б) білки; в) вуглеводи; г) крохмаль.
3. Поживні речовини в організмі людини всмоктуються переважно в:
а) шлунку; б) тонкому кишечнику; в) товстому кишечнику; г) дванадцятипалій кишці.
4. Пепсин – це фермент:
а) залоз шлунка; б) печінки; в) слинних залоз; г) підшлункової залози.
5. Із ворсинок тонкого кишечника в лімфу всмоктуються:
а) амінокислоти; б) гліцерин; в) глюкоза.
6. Протоки печінки відкриваються у кишку:
а) тонку; б) дванадцятипалу; в) товсту.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. До жиророзчинних вітамінів відносяться вітаміни:
а) А; б) С; в) Д; г) В.
8. Джерелом вітаміну Д є:
а) риба; б) абрикос; в) яєчні жовтки; г) шипшина.
9. Найпоширенішими хворобами шлунка є:
а) гастрит; б) холецистит; в) виразка шлунку; г) панкреатит.

10. До тонкого кишечника належить кишка:
а) порожниста; б) ободова; в) клубова; г) сліпа.

11. Допишіть речення:

Серед слинних залоз виділяють три пари великих, це –

12. Дати визначення:

Ферменти – це...

III рівень.

13. Зазначте правильну послідовність органів, які утворюють травний канал:

- а) ротова порожнина; б) шлунок; в) глотка; г) стравохід; д) тонкий кишечник; е) дванадцятипала кишка; ж) товстий кишечник; з) анальний отвір; и) пряма кишка.

14. Установіть відповідність між травною залозою та речовиною, яку вона виділяє:

А) Слинна	1. хлорид на кислота;
Б) Шлункова	2. жовч;
В) Підшлункова	3. лізоцим;
Г) Печінка	4. ліпаза.

15. Чому з'являється солодкий присмак від хліба, якщо його тривалий час тримати в роті?

IV рівень.

16. Як взаємопов'язані органи травлення і кровообігу?

17. Яку роль відіграють вітаміни в обміні речовин?

10. Підшлункова залоза виробляє гормони:
а) естродіол; б) інсулін; в) глюкагон; г) окситоцин.

11. Допишіть речення:

Від гормонів підшлункової залози залежить –

12. Дати визначення:

Гуморальна регуляція – це...

III рівень.

13. Розташуйте ендокринні залози організму людини, починаючи з розміщеної найвище:

- а) підшлункова; б) щитоподібна; в) надниркові; г) статеві.

14. Установіть відповідність між гормонами та функціями:

А) Інсулін	1. забезпечує ріст організму;
Б) Соматотропін	2. прискорює обмін речовин;
В) Тироксин	3. терміново мобілізує ресурси організму;
Г) Адреналін	4. зменшує рівень цукру у крові.

15. Чому гормони називають регуляторами функцій організму?

IV рівень.

16. В чому проявляється відмінність гуморальної регуляції функцій органів людини від нервової?

17. Яке значення залоз внутрішньої секреції в адаптації організму до дії стресових чинників?

**ТЕМА 8. Ендокринна регуляція функцій організму.
Тематичне оцінювання № 8
Варіант I
I рівень.**

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Залоза, що виробляє тироксин, називається:
а) тимус; б) гіпоталамус; в) наднирники; г) щитовидна залоза.
2. До залоз змішаної секреції належить:
а) щитоподібна залоза; б) наднирники; в) статеві залози; г) епіфіз.
3. Ендокринні залози виробляють:
а) ферменти; б) гормони; в) вітаміни; г) мікроелементи.
4. До залоз внутрішньої секреції належить залоза:
а) статеві; б) слинні; в) щитоподібна.
5. Секрет залоз зовнішньої секреції безпосередньо виділяється у:
а) порожнину тіла; б) кровоносні судини; в) органи мішені.
6. Нестача гормону інсуліну спричинює:
а) бронзову хворобу; б) цукровий діабет; в) мікседему.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. До залоз внутрішньої секреції належать:
а) статеві; б) гіпофіз; в) щитоподібна; г) слинні.
8. Жіночі статеві гормони - це:
а) тестостерон; б) естрадіол; в) прогестерон.
9. Ендокринна залоза гіпофіз виробляє гормони:
а) тимозин; б) вазопресин; в) соматотропін; г) глюкагон.

**ТЕМА 6. Харчування і травлення.
Тематичне оцінювання № 6
Варіант I
I рівень.**

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. У ротовій порожнині розщеплюються:
а) білки; б) вуглеводи.
2. Фермент шлункового соку пепсин розщеплює:
а) жири; б) білки; в) вуглеводи; г) крохмаль.
3. Поживні речовини в організмі людини всмоктуються переважно в:
а) шлунку; б) тонкому кишечнику; в) товстому кишечнику; г) дванадцятипалій кишці.
4. Пепсин – це фермент:
а) залоз шлунка; б) печінки; в) слинних залоз; г) підшлункової залози.
5. Із ворсинок тонкого кишечника в лімфу всмоктуються:
а) амінокислоти; б) гліцерин; в) глюкоза.
6. Протоки печінки відкриваються у кишку:
а) тонку; б) дванадцятипалу; в) товсту.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильним відповідями.

7. До жиророзчинних вітамінів відносяться вітаміни:
а) А; б) С; в) Д; г) В.
8. Джерелом вітаміну Д є:
а) риб'ячий жир; б) абрикос; в) яєчні жовтки; г) шипшина.
9. Найпоширенішими хворобами шлунка є:
а) гастрит; б) холецистит; в) виразка шлунку; г) панкреатит.
10. До тонкого кишечника належить кишка:
а) порожниста; б) ободова; в) клубова; г) сліпа.

11. Допишіть речення:

Серед слинних залоз виділяють три пари великих, це –

12. Дати визначення:

Ферменти – це...

III рівень.

13. Зазначте правильну послідовність органів, які утворюють травний канал:

а) ротова порожнина; б) шлунок; в) глотка; г) стравохід; д) тонкий кишечник; е) дванадцятипала кишка; ж) товстий кишечник; з) анальний отвір; и) пряма кишка.

14. Установіть відповідність між травною залозою та речовиною, яку вона виділяє:

А) Слинна	1. хлоридна кислота;
Б) Шлункова	2. жовч;
В) Підшлункова	3. лізоцим;
Г) Печінка	4. ліпаза.

15. Чому з'являється солодкий присмак від хліба, якщо його тривалий час тримати в роті?

IV рівень.

16. Як взаємопов'язані органи травлення і кровообігу?

17. Яку роль відіграють вітаміни в обміні речовин?

IV рівень.

16. Як нирки беруть участь у підтриманні сталості внутрішнього середовища організму?

17. У разі порушення функцій обох нирок людина помирає від отруєння за п'ять хвилин, хоч жодна отрута з зовнішнього середовища до організму не надходить. Поясніть цей факт.

9. До захворювань сечовидільної системи належать:

а) цистит; б) уретрит; в) гастрит.

10. Вторинна сеча містить:

а) сечовину; б) сечову кислоту; в) глюкозу; г) амінокислоти.

11. Допишіть речення:

Стінки нирки представлені двома шарами –

12. Дати визначення:

Виділення – це...

III рівень.

13. Зазначте правильну послідовність процесів, що відбувається під час утворення сечі:

а) фільтрація крові через стінки капілярів у порожнину капсули нирки;

б) у порожнині ниркової капсули утворюється первинна сеча;

в) утворення вторинної сечі;

г) всмоктування у кров через стінки каналців частини води та необхідних для організму речовин;

д) надходження первинної сечі з ниркових капсул у ниркові каналці.

14. Установіть відповідність між компонентом шкіри та його характеристикою:

А) Епідерміс

1. виділяє шкірне сало;

Б) Сальна залоза

2. містить зроговілий шар;

В) Дерма

3. містить еластичні та колагенові волокна;

Г) Підшкірна жирова клітковина

4. захищає від охолодження.

15. У чому полягає бар'єрна функція шкіри?

ТЕМА 6. Харчування і травлення.

Тематичне оцінювання № 6

Варіант II

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Розщеплення білків у травній системі людини починається у:

а) товстому кишечнику; б) тонкому кишечнику; в) шлунку.

2. У разі зниження кількості соляної кислоти в шлунку можуть бути порушені процеси розщеплення:

а) білків; б) жирів; в) вуглеводів.

3. Більша частина води всмоктується у відділі травного тракту:

а) тонкому кишечнику; б) прямій кишці; в) шлунку; г) товстому кишечнику.

4. М'яка внутрішня частина зуба - це:

а) дентин; б) пульпа; в) емаль.

5. До органічних речовин, що входять до складу їжі людини, належать:

а) солі кальцію; б) вітаміни; в) вода; г) мікроелементи.

6. Найбільшою за розмірами травною залозою є:

а) підшлункова залоза; б) слинні залози; в) печінка; г) залози шлунка.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильними відповідями.

7. У воді не розчиняються вітаміни:

а) А; б) групи В; в) С; г) Д.

8. Джерелом вітаміну А є:

а) лимон; б) морква; в) риб'ячий жир; г) молоко.

9. Обмін речовин включає в себе:

а) асиміляцію; б) дисиміляцію.

10. Печінка виконує функцію:

- а) захисну; б) енергетичну; в) кровотворну.

11. Допишіть речення:

У ротовій порожнині їжа –

12. Дати визначення:

Авітаміноз – це...

III рівень.

13. Визначте послідовність відділів кишечника:

- а) сліпа кишка; б) 12-пала кишка; в) ободова кишка; г) порожниста кишка; д) клубова кишка; е) пряма кишка.

14. Установіть відповідність між захворюванням та органом, який вражає це захворювання:

А) Гастрит	1. печінка;
Б) Гепатит	2. кишечник;
В) Карієс	3. шлунок;
Г) Апендицит	4. зуби.

15. Чому не перетравлюються стінки шлунка і кишечника під дією травних ферментів, що ними виробляються?

IV рівень.

16. Доведіть, що органи травлення утворюють єдину систему?

17. У чому полягає взаємозв'язок процесів асиміляції та дисиміляції?

ТЕМА 7. Терморегуляція. Виділення.

Тематичне оцінювання № 7

Варіант I

I рівень.

Тестові завдання з однією правильною відповіддю.

1. Нефрон – структура і функціональна одиниця:

- а) легенів; б) нирок.

2. Сеча утворюється з:

- а) лімфи; б) крові; в) плазми крові.

3. Запалення слизової оболонки сечового міхура спричинює захворювання:

- а) уретрит; б) цистит.

4. Шкіра бере участь в обміні вітаміну:

- а) А; б) з групи В; в) С; д) Д.

5. Шар шкіри, в якому розташовані скупчення потових і сальних залоз, - це:

- а) епідерміс; б) власне шкіра; в) підшкірна жирова клітковина.

6. Виділення поту з поверхні шкіри у людини:

- а) знижує температуру тіла; б) підвищує температуру тіла; в) не впливає на температуру тіла.

II рівень.

Тестові завдання з кількома правильними відповідями.

7. Видільну функцію не виконують такі органи та системи органів:

- а) нирки; б) легені; в) шкіра; г) кишечник; д) серце; е) сечовий міхур.

8. У власне шкірі (дермі) знаходяться:

- а) потові залози; б) кровоносні судини; в) сальні залози; г) пігмент меланін.